

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

الروضة البهية في شرح اللمعة الدمشقية (متاجر)

خيارات (صُورَ غبن)

جلسه ۴۵

استاد وافى

صور غبن

اگر بايع مغبون باشد، با تصرف مشتری خيار ساقط نمی شود.

حالت های مختلف:

۱. تغییری که موجب تفاوت قیمت شود، اتفاق نیفتاده: مبيع را پس می گیرد.
 ۲. به واسطه تغییر، قیمت عین بیشتر شود، در این صورت بايع و مشتری در زیادی قیمت، شریک می شوند. (البته به نسبت)
 ۳. صفت و عین اضافه شده است، که در این صورت قیمت نیز زیاد شده است. در این صورت نیز بايع و مشتری در زیادت شریک می شوند.
 ۴. فقط زیادت عینی است، مانند: غرس درخت در زمین، مبيع را پس می گیرد و بايع مخیر است که زیادی را قلع کند، و می تواند عین زیادی را ابقاء کند و اجرت بگیرد. ولی اگر مشتری خواست درخت های خود را قلع کند، نیازی نیست که بايع ارشی پرداخت کند، در این صورت مشتری باید زمین را تسویه نماید (زمین را صاف کند). اما اگر آنچه کاشته، زرع بود که نمی توان آن را قلع نمود، در این صورت بايع، باید زراعت را در زمین بگذارد و اجرت بگیرد.
 ۵. اگر عین ناقص شده است، یا باید به اصل معامله راضی شود یا همان عین ناقص را بگیرد، و حق گرفتن ارش ندارد.
 ۶. اگر مبيع با غير مبيع مخلوط شده:
- الف: اگر به مساوی یا اردء مخلوط شده است، در این صورت شریک شده است.

در بیان نام صادق علیه السلام

ب: اگر به جنس اعلی مخلوط شده است: احتمال دارد خیارش ساقط شود، و احتمال هم دارد که به نسبت قیمت با مشتری شریک شده باشد ...

۷. اگر مبیع منتقل شده باشد، در این صورت رجوع به مثل یا قیمت می کند، اگر امکان پس گرفتن

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv نباشد، باید تفاوت قیمت را بگیرد.

۸. اگر به ملک مشتری باز گشت:

الف: اگر قبل از حکم به عوض باشد، می تواند عین را پس بگیرد، و احتمال دارد که نتواند پس بگیرد.

ب: اگر بعد از حکم به عوض، مبیع به مشتری باز گشت: دو احتمال وجود دارد:

نمی تواند پس بگیرد، می تواند پس بگیرد.

۹. اگر نقل امکان ابطالش بود، مثل بیع به خیار، باید مشتری معامله دوم را فسخ کند تا بتواند به

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

بایع پس بدهد.

۱۰. اگر منافع عین، از مشتری منتقل شده، مثلاً خانه را اجاره داده است، بایع می تواند فسخ کند و

باید صبر کند تا مدت اجاره تمام شود.

۱۱. اگر نقل منافع جایز بوده و لازم نبوده است، در صورت فسخ بایع، همان بایع می تواند نقل منافع

را اجازه بدهد یا فسخ کند.

۱۲. اگر بایع تصرفی در ثمن کرده که نمی تواند آن را باز گرداند، حق خیار فسخ ساقط می شود.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv (البته نظر صحیح این است که خیار فسخ ساقط نمی شود. «شهادت ثانی»)